

ERDÉSZETI LAPOK

LXXXII.
ÉVF.AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
K Ö Z L Ö N Y E5.
FÜZET.

KIADJA AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
Meginđítetták 1862-ben Wagner Károly és Divald Adolf

Felelős szerkesztő és kiadó:

DR. ING. MIHÁLYI ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díja: egész évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest V., Alkotmány-u. 6. sz. II. em.
(Táv. : 323-722.)

**Közleményeink átvétele — akár kivonatossan is — csak a forrás
megnevezésével történhetik.**

A Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar ünnepe.

Nagy esemény színhelye volt mult hó 9-én Sopron.

Felsőoktatásunk, de az egész bányász-, kohász- és erdész-
társadalom régi vágya teljesedett a karunk hallgatói részére épülő
internátus és menza alapkövének a letételével.

Mind a két intézménynek óriási a fontossága. Hiszen kétség-
telen, hogy az anyagi gondok nagy részétől megszabadított és kor-
szerű ellátásban részesített hallgatóság fokozott erővel tud majd
tanulmányainak nekifeküdni, és a közösség szellemében nevel-
kedett kaptársak az iskola falain kívül is megértő, egymást támo-
gató barátjai maradnak egymásnak.

Teljes mértékben átérezte mindezek fontosságát a kormány
is, ezt a közoktatásügyi miniszter személyes megjelenése hang-
súlyozta.

Emelte az ünnepély fényét az a tény is, hogy a Műegyetem
Tanácsa ugyanakkor avatta a bányamérnöki tudományok tisztelet-
beli doktorává *Vizer Vilmos* m. kir. bányaugyi főtanácsost, a Ma-
gyar Általános Kőszénbánya Rt. igazgatóját, azokért a kiváló ér-
demekért, amelyeket csaknem 5 évtizeden kifejtett működése alatt
a magyar bányászat körül szerzett.

Testvérszakunk az első tiszteletbeli bányamérnök doktorrá-
avatását különös megtiszteltetésnek tekintette és egyik kiváló képvi-

selője, *Pethe Lajos* ny. miniszteri tanácsos részletesen beszámolt az eseményekről a „Bányászati és Kohászati Lapok“ ezévi IX. füzetében.

Meggyőződésünk, hogy ősi főiskolánk fejlődésének újabb állomását a magyar erdésztársadalom is kitörő örömmel üdvözli, és ezért a „Bányászati és Kohászati Lapok“ szerkesztőségének szíves engedélyével, *Pethe Lajos* leírásából az alábbiakban ismertetjük az ünnepély lefolyását.

*

Szinyei Merse Jenő dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter április 8-án este érkezett kíséretével Sopronba. Vele jött a *műegyetem rektori tanácsa* és *Fabinyi Tihámér* dr. ny. miniszter is. A kultuszminiszter fogadására a pályaudvaron megjelentek a soproni műegyetemi kar tanárain és az ev. hittudományi kar több tanárán kívül *Högyész Pál* főispán, *Czillinger József* dr. alispán, *Kamenszky Árpád* dr. polgármester, *Gacs János* országgyűlési képviselő és még sokan a helyi közelet vezetői közül.

A kocsijából kilépő miniszter *Högyész Pál* főispán üdvözlését közvetlen szavakkal megköszönte, majd a fogadására megjelent előkelőségek bemutatása után ellépett a műegyetemi kar ifjúsága díszszabadának sorfala előtt és szállására tért.

Másnap a miniszter — miután a várost és környékét megtekintette — a műegyetemi kar épületéhez hajtatott, hol *Mihailich Győző* dr., Rector Magnificus és a Műegyetem rektori tanácsa fogadták. A kar intézeteinek megtekintése után a miniszter résztvett a tiszteletbeli bányamérnöki doktori avatáson, valamint a diák-internátus és menza alapkövetételének ünnepségén.

Az ünnepségeken jelen voltak: *Fabinyi Tihámér* dr. ny. miniszter, *Varga József* dr. ny. miniszter, a város országgyűlési képviselője, a műegyetem rektori tanácsa, a bánya-, kohó- és erdómérnöki kar tanárai, segéd-tanszemélyzete és hallgatói, a bányász-, kohász- és erdésztársadalom számos képviselője és Sopron város közönsége.

Az iparügyi minisztert *Alliquander Ödön* miniszteri tanácsos és *telegdi Róth Károly* dr. miniszteri tanácsos, egyet. ny. r. tanár,

a földművelésügyi minisztert *Pászthory Ödön* miniszteri osztályfőnök,

a Székesfővárost *Horony Pálfi Aurél* dr. tanácsnok,

a Pázmány Péter Tudományegyetemet *Angyal Pál* dr. egyetemi ny. r. tanár,

a Tiszá István Tudományegyetemet *Haendel Vilmos* dr.

Rector Magnificus,

az Erzsébet Tudomány Egyetemet *Viczián Dezső* dr. ev. hittudományi dékán,

az Erzsébet Tudományegyetem ág. ev. hittudományi karát

Pröhle Károly dr., Deák János dr., Kiss Jenő dr., br. Podmaniczky Pál és Karner Károly dr. egyet. ny. r. tanárok.

az Ujvidéki Keleti Kereskedelmi Főiskolát *Urbányi János* igazgató,

a Magyar Tudományos Akadémiát és a Szent István Akadémiát *v. Vendel Miklós dr.* egyet. ny. r. tanár,

az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet, a GYOSZ-t és a Bánya- és Kohóvállalatok Egyesületét *Quirin Leó dr.* bányügyi főtanácsos, műszaki vezérigazgató,

az Országos Erdészeti Egyesületet *Fekete Zoltán* egyet. ny. r. tanár,

a Mérnöki Kamarát *Káposztás Pál dr.* bányaigazgató,

a Mérnöki Tanácsot és a Szabadalmi Bíróságot *Széki János* egyet. ny. r. tanár,

a Magyar Mérnök- és Építészegyletet és soproni osztályát *Jámbor Lajos* vízműigazgató,

a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetségét *v. Berencsy Béla* kormányfőtanácsos, orsz. elnök,

a Kir. Magyar Természettudományi Társulatot *Romwalter Alfréd dr.* egyet. ny. r. tanár képviselték.

A tiszteletbeli doktorráavató ülést 11 órakor tartotta meg az egyetemi kar erre az alkalomra szépen feldíszített nagytermében. Az ünnepi külsőségek, az ifjúsági egyesületek egyenruhás díszőrsége és a nagyszámú előkelő közönség jól kifejezésre juttatták az alkalom rendkívüliségét.

Az ünnepi közgyűlést *Mihailich Győző dr.* Rector Magnificus nyitotta meg magasszárnyalású beszéddel majd *Tárczy-Hornoch Antal dr.* dékán ismertette *Vizer Vilmos* kiváló érdemeit, akit az Alma Mater büszkén jutalmazott legnagyobb kitüntetésével.

Az ünnepelt mélységes megatottsággal mondott köszönetet a megtiszteltetésért, minden szava a munkás férfielét és az igaz magyarság emelkedett szellemű hitvallása volt.

*

A tiszteletbeli doktorráavatás után *Szinyei Merse Jenő dr.* kultuszminiszter és kísérete, a rektori tanács, a kar tanárai és hallgatói, úgyszintén az ünneplő közönség az építkezés színhelyére, a diákinternátus és menza alapkövetélteli ünnepélyére mentek. A miniszteri rektori tanács a részükre emelt díszsátorban foglaltak helyet, mögöttük az egyetemi ifjúsági egyesületek tagjai és díszruhás hajduk állottak díszőrséget. A *Himnusz* hangjai után *Tárczy-Hornoch Antal dr.* dékán a következő beszédben ismertette az internátus megvalósulásának előzményeit.

Nagyméltóságú Miniszter Úr! Nagytekinetű Rektori Tanács! Kedves Vendégeink!

Immár majd egy negyedszázaddal ezelőtt, 1919 tavaszán szo-

morú vándorcsoport érkezett Sopron falai alá: a Selmezbányáról kiüldözött ősi Bányászati és Erdészeti Főiskola tanári kara, személyzete és egész ifjúsága. *Thurner Mihály* akkori polgármester hívta őket ide, hogy otthont adjon a földönfutóknak. Szűkös viszonyok között bár, de lassankint mégis megindulhatott az új földbe átültetett intézmény újjáépítése, különösen 1922 óta, mely évben a legfelsőbb kormányzói kegy kifejezetten ifjúságunk ismételt tanúsított példátadó hazafiságának jutalmául a főiskolának juttatta mostani hajlékunkat. Röviddel reá, 1928-ban a Szt. Imre-Kollégium is megkezdte áldásos működését, s mintegy 50 hallgatónak nyújtott elhelyezést.

A csonkaország kétszáz körüli hallgatói létszáma mellett így hallgatóink elhelyezése terén különösebb nehézségek nem mutatkoztak, bár ismételt tapasztalhattuk, hogy az intézeti élet a tanulmányi eredményt igen nagy mértékben javítja. Vonatkozik ez a régi főiskolára, s az 1934-ben bekövetkezett egyesítés után Karunkra egyaránt. Az élelmezés terén azonban már megcsontottságunk korában is érezhetővé vált a megfelelő tápértékű és olcsó menza hiánya.

Egyrészt az örvendetes visszacsatolások folytán, másrészt újabb és újabb bányászati kincsek feltárása és erdészetünk belterjesebb művelése következtében hallgatóságunk létszáma hatalmas mértékben megnövekedett. Így 1940-ben már 324 volt a beiratkozott hallgatók száma, s ehhez még hozzá kellett venni a legalább 100 olyan be nem iratkozottat, akik vizsgázás és szigorlatozás céljából tartózkodtak Sopronban. 1940 júniusában *Kelle Artúr* dékánása idejében Karunk ifjúsági köre már részletesen megokolt beadványban kéri a menza felállítását, s amikor 1940 őszén *Proszty János* dékánása alatt egymagában a beiratkozott hallgatóknak a száma 417-re emelkedett, az internátus építése is egyre égetőbb feladattá vált, mert ez a létszám túlhaladta városunk ily irányú befogadóképességét. *Proszty János*, valamint Karunknak a városi törvényhatóságban működő tagjai hivatalosan is felszínen tartották a kérdést, s így lassankint a város közönségében is kezdett a tudat megérlelődni, hogy ezen a visszás helyzeten változtatni kell. Nagy megértést tanúsított a tervvel szemben *Sopronyi-Thurner Mihály* polgármester is, s amikor 1941 nyarán *Szily Kálmán* akkori államtitkár úr megbízásából *Rostás Elemér* gazdasági hivatali igazgató ideérkezett, hogy hivatalosan is megkezdje az előkészítő tárgyalásokat. *Sopronyi-Thurner Mihály* készségesen vállalkozott arra, hogy a városi törvényhatóság elé megokolt javaslatot terjeszt, amely szerint Sopron városa épülő internátusunk és menzánk céljaira 400.000 P-t és megfelelő építőtelket adományoz. *Sopronyi-Thurner Mihály*

hozta 1919-ben Karunkat ide, s íme egyik legutolsó polgármesteri ténykedése is Karunknak, illetve ifjúságunknak szólt.

Ezzel egyidőben *Fertsák Jenő* ny. főispán a soproni lapok hasábjain egyre nagyobb hévvel hirdette, hogy Sopronnak kötelessége ifjúságunk megsegítése, s utána a törvényhatóság tagjait fehérasztal mellett gyűjtötte össze, hogy barátságos előzetes eszmecserék útján a benyújtott javaslat egyhangú elfogadását biztosítsa. A krónikás hűségével meg kell állapítanom, hogy mindkét városi párt vezére, *Németh Sámuel* és *dr. Pinezich István* az elfogadás mellett szállt síkra, s állásfoglalásukat mindkét párt helyesléssel követte.

Dr. Kamenszky Árpád, hivatalbalépő új polgármester elődjének javaslatát fenntartás nélkül magáévá tette, s elfogadását a megfelelő pénzügyi fedezet előteremtésével megkönnyítette. *Modrovich Ferenc* hivatali elődöm szívós kitartással szorgalmazta a felajánlás kormányhatósági megerősítését és a felajánlott összegnek főhatóságunk általi elfogadását. Neki sikerült kieszközölni azt is, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi minisztérium *Winkler Oszkár* helybeli építésmérnöknek megbízást adott az internátus és menza tervének elkészítésére. A munka egyébként egyre égetőbbé vált, mert időközben beiratkozott hallgatóságunk létszáma 500 fölé emelkedett.

Dékánságom elején a *Rektor úr Ómagnificentiája* meggyőzte a *Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr Ónagyméltóságát* az építkezés további halaszthatatlanságáról, s Nagyméltóságod jóindulatú és kegyes elhatározásából a kapott felhatalmazás alapján *Mártonffy Károly* miniszteri tanácsos, *vitéz Nagy István*, s *Rudai Rezső* osztálytanácsos támogatásával *Ottó László* miniszteri tanácsos vezetése alatt az építkezés szinte hetek alatt megindult. Minthogy azonban a szükség már igen nagy volt, mert hallgatóink egy részének csak nedves és egészségtelen pincelakások jutottak, *Michailich Győzőné* öméltósága, Rector Magnificusunk neje *v. Bély Alajos* altábornagy úr hathatós segítségével Levente diákokthon formájában egy szerény igényű, de legalább egészséges szükséginternátust rendeztetett be. Reméljük, hogy ezt a szükséginternátust a végleges elkészültéig megtarthatjuk.

Kedves kötelességemnek teszek eleget, amikor bejelentem, azt is, hogy az új internátusunk építkezéséhez, illetve felszereléséhez szakköreink igen jelentős támogatásokkal járultak hozzá. Első helyen említem a *bánya- és kohóvállalatok* 150.000 P-ös adományát, a *Magyar Nemzeti Bank* és a *Latorca rt.* 50.000—50.000 P-ös hozzájárulását, a *Magyar Vasművek és gépgyárak országos egyesületének* 27.368 P-ös és a *Magyar Amerikai Olajipar rt.* 25.000 P-ös felajánlását. Ez a 300.000 P-nél is nagyobb összeg, — reméljük, — még tovább fog emelkedni.

A falak immár kint állanak a földből, s most, hogy ünnepségünket Nagyméltóságod személyes jelenlétével is megtisztelte, igen nagy a mi örömünk.

Adja a Mindenható, hogy mentül hamarabb felavathassuk új internátusunkat, s megvalósuljanak minden időkbén az alapkőben elhelyezésre kerülő okmány szavai:

A József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának ez az internátusa legyen a magyar ifjúságnak erős vára és az igazi bajtársi szellem meleg otthona!

A Rector Magnificus felkérésére ezután Szinyei Merse Jenő dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter elmondotta nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszédét.

A mai ünnep méltó bizonyítéka annak — kezdte beszédét a kultuszminiszter — hogy a magyar nemzet kultúrájáról a háború alatt sem feledkezik meg. Évezredes történelem után, bár jóformán állandóan karddal kezében védte a nyugat kultúráját, mégsem feledkezett meg saját kultúrájának fejlesztéséről. Hogy ez valóban így van, arra kitűnő bizonyosággal szolgál hazánk egyik legősibb városának, Sopronnak példája.

— Sopron a történelem folyamán mindig jelentős hely volt. Alapjait még a kelták rakták le. A rómaiak idejében pedig egyrészt mint erősség, másrészt mint Európa kereskedelmi útvonalának egyik legfontosabb állomása jut fontos szerephez.

Igazi élete azonban, amely egyenesen a történelembe vezet s azon keresztül a mába torkollik, mégis csak a magyarsággal kezdődik. Honfoglaló elődeink minden bizonnyal hasznosan felhasználták és kiépítették a római castrumának a népvándorlás viharain keresztül még megmaradt romjait; középkori okleveleink *Castrum Sopron* néven emlegetik és egyike a legfontosabb árpádkori királyi váraknak. Szabad királyi városi rangra IV. László királyunk emelte 1277-ben.

Sopronra az egész középkor folyamán, de a későbbi századok alatt is, igen fontos feladat hárult. Mint az ország egyik legjelentősebb nyugati kapuja, közvetítette a nyugati kultúra áramlatait az ország belseje felé, de szükség esetén ellenállott minden olyan törekvésnek, amely a magyar nemzet és állam érdekei ellen irányult.

— Sopron azonban nemcsak védelmi és kulturális, hanem kereskedelmi tekintetben is az ország legfontosabb kapuja. Kereskedelme és ipara hosszú évszázados jogokra és hagyományokra tekinthet vissza. Kereskedelmi Testülete már 1656-ban megalakult.

Gazdag kereskedő és iparos polgárságának köszönhet tehát elsősorban igen sokat ez a város s rajta keresztül az egész ország.

— De Sopron a dunántúli magyar fő- és köznemességnek is egyik legfontosabb központja. Szellemi életében mindenkor ott látjuk az *Ostffyákat, Kanizsaiakat, Viczaiakat, Eszterházyakat, Széchenyieket, felsőbüki Nagyokat, Kisfaludyakat, Pinyeieket*, hogy csak néhány nevezetesebb családot említsünk, akik a régi patricius családokkal, az iparos, kereskedő és gazdapolgárokkal együtt mindenkor a legelső vonalban voltak a kezdeményezők és áldozatokat hozók között. Ha van város, melynek életében jelentős szerepet játszhatott a nemzet minden rétege, kezdve a főnemességtől az iparosságon és kereskedőkön keresztül a földművelő polgárokig, akkor ezért a közösségi együttműködésért elsősorban illeti az elismerés. Naggyá és nevezetessé Sopront mégis elsősorban a *polgárság* tette.

Polgársága, amely nemcsak a tisztos kereskedelmi haszonnal törődött, hanem mindenkor magasabb szellemi igényeket táplált magában. A híres *soproni liceumban* már 1557 óta tanítják a tudományokat, nevelnek hazaszeretetre és polgári tisztességre. Magasrendű kultúrális életet élt mindenkor ennek a városnak polgársága és ez teszi érthetővé, hogy ipara nem egyszer a legnemesebb művészetté fejlődött. Akármerre is nézünk a városban, mindenütt a műveltséget, a kultúrális és művészi fejlettséget látjuk.

— A város ősi szellemében cselekedtek azok, akik anyagi áldozatot és fáradságot nem kímélve, azon voltak, hogy a Műegyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának hallgatói számára megteremtsek az otthont, a diákinternátust.

Elsősorban *dr. Sopronyi-Thurner Mihály* volt polgármester urat illeti a köszönet, aki polgármesterségének utolsó heteiben kiterjesztette gondoskodását arra, hogy a diákinternátus számára telekadományozást és 400.000 pengő támogatást készítsen elő.

De köszönet illeti *dr. Kamenszky Árpád* jelenlegi polgármester urat is, aki a nagyszerű tervet a megvalósulás felé fáradhatatlanul vitte előre, továbbá a *Magyar Bánya- és Kohóvállalatok Egyesületét, a Magyar Nemzeti Bankot, a Magyar Amerikai Olajipart*, amely intézmények és vállalatok anyagi támogatásukkal tették lehetővé, hogy a diákinternátus mielőbb megvalósuljon.

A legtöbb köszönet és hála azonban mégis és elsősorban magát a város közönségét, ezt az ősi hagyományaihoz ragaszkodó és őseihez méltó soproni polgárságot illeti, amely adójával a legnagyobb hozzájárulást biztosította.

A kultuszminiszter ezután így folytatta nagyhatású beszédét:

— Engedjék meg igen tisztelt hölgyeim és uraim, hogy én ezen a napon, a magyar ifjúság számára oly jelentős ünnepen Sopron város hűsége előtt is meghajtsam az elismerés zászlaját. Ebből a szempontból érdekes tudni, hogy már IV. László oklevelében is szerepelt az a jelző, amelyet az 1921. évi népszavazáskor vég-

képp kiérdemelt magának, tudniillik a „Hűség“-t. Királyaink a történelem folyamán többször megjutalmazták hűségéért ezt a várost.

— Az igazi magyar ember és magyar lélek becses vonása a hála és a hűség. Ez a város Magyarország történelmének talán legválságosabb, legtragikusabb korában adta bizonyosságát törhetetlen hűségének. Akkor, amikor elrabolták lábunk alatt a földet és fejünk felől az eget.

Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter így fejezte be ünnepi beszédét:

— Ez a föld hősokeket szült, a magyar történelem halhatatlan hőseit. Ez a föld sok vért ivott és mérhetetlenül sokat áldozott. De ez a sok szenvedés és áldozat fejlesztette ki és acélozta meg jellemünket is, amelyet a kard és a föld világából szereztünk. Engedje a Gondviselés, hogy ez az új intézmény, amely méltón illeszkedik bele a város ősi nevelő- és tanintézeteinek sorába, mindenkor betöltse nemes rendeltetését és ne csak tudományt adjon az ifjúságnak, hanem neveljen a nemzeti ideálokhoz való törhetetlen hűsre, emberszeretetre és hajthatatlan magyar becsületre.

*

A miniszter ezután aláírta az alapkőbe helyezendő okmányt, megszemlélte az épület távlati rajzát és a bejárat gipszmodelljét. Majd a dékán bemutatta a miniszternek a tervező építész, a vállalkozókat, a pallért, végül két kőművest és egy napszámost is. A miniszter ezután az alapkőhöz ment és nyílásában elhelyezte a leforrasztott tokot, melybe az alapokmányt már előbb betették, majd a zárókőre öntött habarcsot vakoló kanállal elsimította. Ezzel az alapkő elhelyezése befejeződött.

Az ünnepély a *Rector Magnificus*nak a miniszterhez intézett köszönő szavaival és a *Hiszkegy* eléneklésével ért véget.

A délelőtti ünnepek után a miniszter résztvett a műegyetemi karnak a Pannoniában adott ebédjén. Itt *Mihailich Győző* rektor a *Kormányzó*ra, az ország megmentőjére, *Tárczy-Hornoch Antal* dékán a *kultuszminiszterre*, mint a műszaki tudományok nagy pártfogójára mondott pohárköszöntőt.

A fenyőrúdfáról.

Irta: **Kovács József.**

A fenyőrúdfa választékolásáról és értékesítéséről kívánok néhány szót szólni, mert jelenlegi formájában egyiket sem tartom sem *gyakorlati* kereskedelmi, sem *pénzügyi* szempontból megfelelőnek.

A minősítési és árszabályozó rendeletek ennek a választék-
nak értékesítési alapjául ugyanis a múltban és jelenben egyaránt